

Vanhusneuvoston kokous 6/2020

Aika: 13.8.2020 klo 13.00-15.00

Paikka: Entressen kirjaston sininen huone/ Teams -etäkokous

Kutsutut:

Puheenjohtaja

Olli Männikkö

Jäsenet

Marja-Liisa Lahtinen

~~Gustav Båsk~~

Veronica Biaudet

Kerttu Perttilä

~~Kalevi Kivistö~~

Antero Krekola

Matti Passinen (etänä)

Katri Rannisto

Hannu Viitanen

Anu Helle (etänä)

Lasse Hoffman

Riitta Lahikainen

Pentti Walkama

Asiantuntijajäsenet

~~Susanna Tommila ei myöskään varahenkilö~~

Matti Lyytikäinen

Kari Sirviö (etänä)

Sirkku Wallin (etänä)

Kh:n edustaja

Maria Guzenina (etänä)

Sihteeri

Maria Rysti

Muut:

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.00

2. Kokouksen osanottajat, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin osallistujat sekä kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Työjärjestyksen hyväksyminen

Hyväksyttiin työjärjestys.

4. Pöytäkirjantarkastajan valinta

Valittiin Veronica Biaudet pöytäkirjantarkastajaksi puheenjohtajan lisäksi.

5. Hallituksen esitys sote -uudistukseksi, vanhusneuvoston huomioita Espoon lausuntoa varten

Espoon vanhusneuvostolta pyydetään huomioita Espoon lausuntoa varten liittyen esitykseen sote -uudistuksesta. Vanhusneuvoston huomioiden tulee olla viimeistään 27.8.2020 aamulla valmiina kaupunginhallituksen kokousta varten. Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokous on 20.8.2020. Vanhusneuvoston huomiot voidaan toimittaa myös lautakunnan kokoukseen tiedoksi, mikäli ne saadaan koottua siihen mennessä. Matti Lyytikäinen esitteli sote -uudistusesitystä ja Maria Rysti lyhyesti vaikuttamistoimielinten osuutta esityksessä.

Käsittelystä:

Kommentti: Iso muutos on tulossa. Espoolta putoaa puolet budjetista pois. Paljon epävarmoja kysymyksiä.

Kysymys: Mitä tämä merkitsee kuntalaisten kannalta? Samat yksiköt ja henkilökunta säilyvät?

Kommentti: Kun syntyy lisäbyrokratiaa, viedään päätöksenteko ihmisestä kauemmas. Sote -maakunnan hallinto on kaukana. Vanhusneuvostollakin on ollut tähän asti Espoossa lyhyt ja toimiva kanava toimialan ja tulosityksiköiden johtoon.

Kysymys: Terveyserojen kaventaminen on tärkeää, uusi järjestelmä yhdistää useita asioita, mutta mitä se tarkoittaa käytännössä. Espoo joutuu luovuttamaan 70 miljoonaan euroa. Nyt syntyy rajapinta kuntien ja maakunnan välille. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen jää kuntaan. Sote -palvelut siirtyvät maakuntaan. Mikä on kunnan motivaatio edistää hyvinvointia, kun hyöty menee maakuntaan, ja lisäksi resursseja ei ole. Valinnanvapaus on kadonnut lähes kokonaan sote -uudistusesityksestä. Pitäisikö olla rohkeutta enemmän yhteistyön kehittämiseen? Ei riitä, että saa ostaa ylivuototarpeeseen palveluja. Kehittämistyö tapahtuu parhaiten kilpailutilanteessa.

Kysymys: Maakunnassa päättäjät ovat kaukana kuntalaisesta. Ei pitäisi olla paljon väliportaita. Miten voidaan varmistaa, että palvelu pelaa ilman katkoja, esim. miten varmistetaan, että kuntalainen pääsee lääkäriin tai tutkimuksiin nopeasti. Miten voidaan kannustaa henkilöstöä? Miten voidaan varmistaa, että palvelu pelaa ruohonjuuritasolla?

Kysymys: Espoo on isoin kunta Länsi-Uudenmaan sote -maakunnassa. Onko vertailtu palveluja eri kuntien kesken? Esimerkiksi, millaista omaishoidon tukea saa muissa kunnissa? Entä Espooseen jäävä vanhusneuvosto? Maakunnan

vanhusneuvoston jäsenyys ei vaikuta helpolta.

Kysymys: Poistetaanko nykyinen valinnanvapaus palveluista?

Kysymys: Mitä vaikuttaa uudistus ikääntyneen kannalta, mihin pitää varautua?

Kysymys: Mikä on riittävä palvelutuotanto? Tietty osa on kaupungin tuotantoa ja suurin osa on ostopalvelua. Miten tämä tapahtuu sote -uudistuksessa? Jäävätkö ostopalveluhoivakodit? Millä tasolla määritellään riittävä oma palvelutuotanto (kunta, maakunta)? Joudutaanko luopumaan elä ja asu -seniorikeskuksista?

Kysymys: Onko keskusteltu, kenen vastuulle Espoon vanhusneuvosto siirtyy? Kenen vastuulla on hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen?

Kommentti: Länsi-Uusimaan kunnat ovat hyvällä pohjalla.

Kysymys: Espoolla on vain 20% omaa tuotantoa pitkäaikaishoidossa ja muu ostoa, miten tämä muuttuu sotessa?

Kysymys: Miten voidaan varmistaa, että espooalaisten ajatukset tulevat sote -uudistuksessa huomioitua?

Kysymys: Kun uudistus on toteutettu, miten voidaan jatkaa Espoon investointiohjelmaa, kun budjetti tulee olemaan paljon pienempi kuin nyt. Investoinnit tulevat luultavasti laskemaan voimakkaasti. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen pitäisi hoitaa hyvin, jotta palvelua tarvitsevia olisi mahdollisimman vähän. Miten se voidaan tehdä, jos rahaa ei ole? Lainsäädännön asenne on se, että yksityistä osaamista käytetään hyväksi vain, jos omaa tuotantoa ei ole riittävästi.

Vastauksia: Sote -uudistusesitys on tehty keskiverto suomalaisen kunnan kannalta, ei Espoon kannalta. Espoo on 60% Länsi-Uudenmaan väestöstä. Helsingissä uudistus on pienempi muutos, koska organisaatio on jo olemassa. Länsi-Uudellamaalla on 10 kuntaa. Palveluja on vertailtu. Sote ei ilmeisesti estä ostopalvelujen käyttöä. Tämän tulisi olla muutakin kuin hallinnollinen muutos. Palkat harmonisoidaan. Rajoja syntyy tässäkin uudistuksessa. Keskitetyn ministeriön ohjauksen pitäisi olla ylätasolla. Maakunta voi esittää elä ja asu -keskusten rakentamista. 70 miljoonan euron vähennys tulee näkymään palvelutasossa. Vanhusneuvoston sijoittumisesta kunnassa ei ole vielä tietoa. Espoo ei ole nyt riippuvainen valtionosuuksista, mutta uudistuksessa Espoo saattaa taas olla sitä. Länsi-Uudenmaan yhteistyön pitäisi mahdollistaa ruotsinkielisten palvelujen parantumisen. Monia palveluja voidaan hoitaa etänäkin.

Päätös: keskustelussa ei tehty muutosehdotuksia vanhusneuvoston huomioihin, joten ne hyväksyttiin yksimielisesti.

6. Muut asiat:

6.1 Perusterveydenhuollon palvelujen saatavuus

Terveyspalvelujen johtaja Sanna Svahn kertoi korona -näytteenotosta ja terveysasematoiminnan puhelinpalvelujen kysynnästä. Tällä hetkellä tulee noin 80% enemmän puheluita terveysasematoimintaan kuin vuosi sitten. Jopa 1000 puhelua on siirtynyt seuraavalle päivälle. Nyt on saatu lisäresursseja muista tulosityksiköistä auttamaan puhelinpalveluissa. Myös puhelinpalvelun ajankäyttöä ja mahdollisuutta omatoimiseen ajanvaraukseen kehitetään. HUS -labin kanssa on lisätty

näytteenottokapasiteettia.

Käsittelystä

Kysymys: pitääkö yli 70 -vuotiaiden varautua siihen, että puhelinkontaktia ei saa saman päivän aikana?

Vastaus: kyllä, koska palvelujen kysyntä on juuri nyt todella kovaa, ei-kiireellisen ajan saattaa saada vasta yli kuukauden päähän.

Kysymys: mistä vähävaraiset saavat maskit maksutta?

Vastaus: Kunnat tekevät ratkaisuja. Ilmeisesti julkiseen liikenteeseen on tulossa vahva suositus PKS:lle. PKS:lle tulee yhteinen ohjeistus.

Kysymys: jos maskisuositus tulee tilaisuuksiin, joissa ei voida järjestää turvallisia välejä, mistä vähävaraiset saavat maskeja?

Vastaus: tällä hetkellä (13.8.2020 klo 14.45) ei ole vielä tiedossa suosituksia eikä muita yksityiskohtia.

Päätös: merkittiin selostus tiedoksi.

6.2 Esteettömyysohjelman toimintakertomus (lähetty aiemmin)

Päätös: merkittiin toimintakertomus tiedoksi.

6.3 palvelukeskukset

On ollut epäselvää, milloin palvelukeskuksissa voi kokoontua. Yhdistykset tarvitsevat myös tiedon, miten toimitaan yhdistysten sääntömääräisten kokousten suhteen. Kokouspäätöksiä tarvitaan mm. järjestöavustuksiin liittyen.

Ensi viikolla saadaan päätöksiä kaupungin omien palvelukeskusten toiminnasta syksyllä 2020. Espoon Eläkekotisäätiön tiloista on olemassa ohjeet, jotka kuitenkin saattavat muuttua korona -tilanteen vuoksi.

Päätös: Maria Rysti ilmoittaa ensi viikolla vanhusneuvostolle ja järjestöille palvelukeskusten toimintaan liittyvistä päätöksistä ja selvittää yhdistysten kokoontumismahdollisuuksista ja avustuksiin liittyvien tietojen toimittamisesta.

6.4 Sykettä Syksyyn -juhla 2020 on peruttu

Vanhusneuvosto on päättänyt perua juhlan tältä vuodelta huonontuneen korona -tilanteen vuoksi.

Päätös: merkittiin juhlan peruminen tiedoksi.

Syksyn 2020 vanhusneuvoston kokoukset:

Keskiviikkoisin klo 12.30-15.30 (tilat on varattu klo 16 asti). Toistaiseksi kokoukset järjestetään etäyhteyksillä:

2.9.2020

7.10.2020

4.11.2020

9.12.2020

PKS -vanhusneuvostojen tapaaminen Espoossa 20.10.2020 klo 13-16

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päättää kokouksen.

Olli Männikkö
puheenjohtaja

Maria Rysti
sihteeri

Veronica Biaudet
pöytäkirjan tarkastaja